

*In mijn
Ruimte*

LEREN DOOR ONTMOETING

**Jaarverslag
23 / 24**

“Ik dacht dat
ik echt in uw leven
was, het leek wel
of ik u was.

Een soort droom.

ROBYN (12 JAAR)
IN MIJN BUURT NOORD

Inleiding

2 023-2024 was een bijzonder jaar voor In mijn Buurt, in verschillende opzichten. In de het hele land en de wereld gebeurde veel, alleen al na 7 oktober 2023 nam op allerlei manieren de spanning toe in de samenleving. En daar merkten wij in ons werk ook meer van. We leerden opnieuw dat luisteren naar elkaar essentieel is in ons werk. Zowel in onze samenwerking, met elkaar, intern en met de ander, in de buitenwereld.

Tegelijkertijd startten wij in die buitenwereld dit schooljaar een nieuwe, internationale, samenwerking met Stichting Stimulans Suriname, met wie we Leren door Ontmoeting programma's realiseerden Suriname. 'Hoe het Was – Leren door Ontmoeting', gerealiseerd door Dorothy Krolis, Paramaribo. In juni ging de directie naar Suriname met de hoofdredactie van Koloniale Sporen in mijn Buurt en woonde de eerste, grote presentatie bij van leerlingen uit vijf districten in Suriname die de verhalen van ouderen uit hun buurt doorvertelden. Ook begonnen we met MDT - Maatschappelijke Diensttijd programma's en de versteviging en uitrol van ons programma over migratieverhalen, 'Aankomst in mijn Buurt' in Groningen, Bergen, Vlissingen, Eindhoven en Amsterdam. Het blijkt waardevol dat niet alleen deze ouderen een podium krijgen om hun verhaal te delen, maar ook dat leerlingen met een migratieachtergrond zich gezien voelen; eindelijk gaat het op school over hun geschiedenis.

Rust intern

Waar het in de buitenwereld onrustiger werd, creëerden we intern in schooljaar 2023-2024 juist meer rust. Van het opzetten van een stevig MT tot het werken met vaste uurtarieven volgens CAO, contracten, een vertrouwenspersoon. Van het instellen van maandelijkse live vergaderingen met het hele team, kwartaal-trainingen voor alle projectleiders en gastdocenten, een heidag voor alle medewerkers en momenten met elkaar vieren aan het begin en eind van het jaar.

Doorvertellen

Jonge sprekers geven ons hoop als ze het verhaal van de oudere (in de ik-vorm) doorvertellen voor publiek. Er waren huldigingen van Erfgoeddragers in het hele land op 4, 5 mei en 1 juli en 15 augustus, op de Museumnacht in musea en regionale bijzondere dagen, zoals op 18 september en 6 december in Eindhoven.

Lintje

Als laatste, een bijzonder moment: onze oudste vaste verteller Myriam Mater, 93 jaar, die inmiddels meer dan 200 keer aan Amsterdamse leerlingen haar verhaal vertelde, ontving een lintje van de koning, uit handen van burgemeester Halsema. Myriam vond het zelf niet nodig, maar wij wel.

We kijken uit naar een nieuw jaar waarin we alle geleerde lessen en successen meenemen. We hebben er zin in.

Minka Bos, directeur-bestuurder In mijn Buurt
Bjorn Uyens, zakelijk leider In mijn Buurt

In mijn
Buurt

Inhoud

1. Kerncijfers	5
2. Organisatie	7
3. Mensen	10
4. Impressie in beeld en tekst	12
▪ Onderwijsprogramma's	13
▪ Doorvertellen: Erfgoeddragers & Verhalencollectie	18
5. Pers	23
6. Balans	29

*in mijn
ruimte*

Kern cijfers

in mijn buurt

Aantal onderwijsprogramma's per regio in Nederland & Suriname

Programma's

83

Onderwijsprogramma's
in Nederland

5

Onderwijsprogramma's
in Suriname

37

Oorlog
in mijn Buurt

27

Koloniale Sporen
in mijn Buurt

19

Aankomst
in mijn Buurt

5

Hoe het Was
Leren door Ontmoeting

Ontmoetingen in Nederland en Suriname

2500+ kinderen/jongeren interviewen ouders
700+ ontmoetingen
700+ ouders vertellen
88 eindontmoetingen
4000+ deelnemers aan eindontmoetingen
(oud, jong, ouders, school, de buurt)

Vertelmomenten

Amsterdam

3 Herdenking Amsterdam Noord, 4 mei

Alkmaar

8 Verhalenherdenkingstocht, 4 en 5 mei

Friesland

2 Provinciale herdenking Leeuwarden, 4 mei

4 Herdenking Tytsjerk, 4 mei

Eilanden

1 vertelmoment

Eindhoven

8 Liberation040 festival, 14 aug '23

1 Herdenking Sinterklaasbombardement, 6 dec '23

1 Kerstavond, 24 dec '23

2 Herdenking Begraafplaats Oude Toren, 4 mei '24

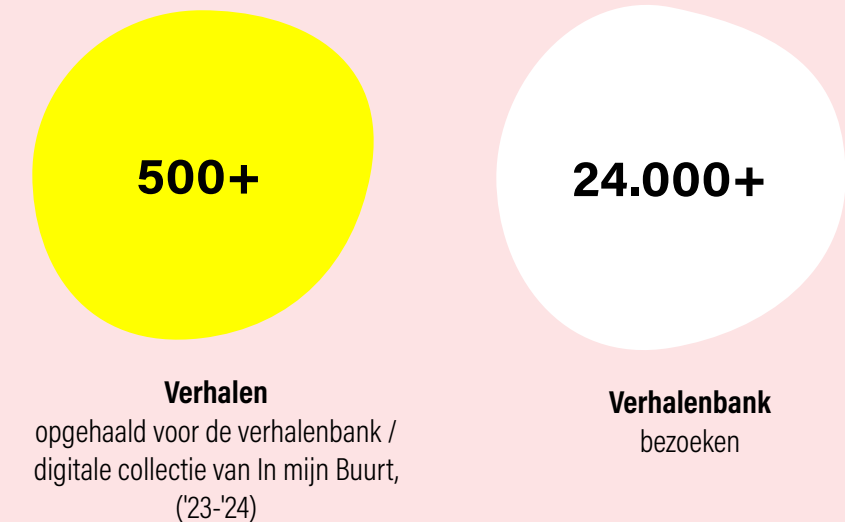
4 Huiskamer voor Vluchtelingen, 5 mei '24

2 Herdenking slavernijverleden, 30 juni '24

Haarlem

4 Bevrijdingspop, 5 mei

Collectie

Bezoekers en deelnemers

24.000+ website bezoekers

15.000+ 4 en 5 mei bezoekers, Erfgoeddragers sprekers bij 4 mei herdenkingen, 4-5 mei wandeling Bergen, theatrale wandeling Haarlem, Bevrijdingspop Haarlem, Vrijheidsmaaltijden

500+ 30 juni en 1 juli bezoekers, Erfgoeddragers spreken rond Ketikoti

500+ 15 augustus bezoekers, Erfgoeddragers spreken bij de Indische herdenkingen

Organisatie

In mijn Buurt heeft de afgelopen 12 jaar laten zien dat Leren door Ontmoeting werkt voor oud en jong van verschillende achtergronden in meer dan 4000 ontmoetingen.

Deze ontmoetingen zijn na te lezen in bijna 3000 verhalen in de digitale collectie (Zie ook NRC Podcast 'Hoe erf je een geschiedenisverhaal' dd 3 mei 2024). Leren door Ontmoeting draagt bij aan burgerschapsvaardigheden van leerlingen (zie UvA onderzoek Schep, Van Boxtel ea 2021). We doen dat met sterke lokale teams in het hele land die in hun eigen omgeving het netwerk hebben gebouwd, waarmee we mensen samenbrengen en verbinden. We zien onze teams graag als stad- en dorpsverbinders. Dat netwerk, die ervaring en de deskundigheid willen we overeind houden en delen. Dat doen we onder de radar. We schreeuwen niet op social media, we roepen niet naar de politiek. We ketenen ons niet vast aan een snelweg. Toch zijn we helder zichtbaar en klinken we luid: in de buurten, in de serieuze media, dichtbij, met de lokale scholen, met projectleiders die geworteld zijn, de lokale creatieve professionals die tekst en beeld van de ontmoetingen maken, vrijwilligers en maatschappelijke en culturele partners in welzijn, buurtwerk, musea en archieven.

We zijn met In mijn Buurt mooie stappen aan het maken. Het programma Koloniale Sporen wordt landelijk uitgerold en kreeg in juni 2024 een vervolg in de voormalige kolonie Suriname. We voeren de komende drie jaar Maatschappelijke Diensttijd

programma's uit door heel Nederland. We worden door gemeentes gevraagd om trainingen en workshops te ontwerpen voor professionals in het onderwijs. Ook is er steeds meer draagvlak, door de steun van fondsen en gemeenten. Met de hulp van VSBfonds, zijn we gestart met de landelijke uitrol van Aankomst in mijn Buurt. De gemeente Amsterdam heeft ons voor 4 jaar meegenomen in het programma Amsterdammerschap, waardoor we verder vooruit kunnen kijken, zowel in onze partnerships met scholen en welzijnsorganisaties als in het geven van financiële zekerheid aan de mensen in onze teams.

Tegelijkertijd liepen we tegen praktische barrières aan:

1. Tot vorig jaar werkten we met vaste bedragen per educatieprogramma (een soort pakketprijs). Daardoor hadden we geen inzicht in hoeveel werk (uren) het is en waar de tijd aan besteed wordt (inzet van deze uren).
2. Er was geen uurtarief, wat het lastig maakte om te laten zien of we Fair Pay en daarmee Fair Practice doen.
3. Vanuit de teams hoorden we steeds vaker de klacht, dat het te veel werk is. Maar door het gebrek aan inzicht in waar de uren dan precies aan zijn besteed, kunnen we niet van elkaar leren.

Waar we tot nu toe veel informeel konden bespreken en oplossen, vraagt deze tijd om een steviger klachtenprotocol, een professionele vertrouwenspersoon, stevig contractbeheer met heldere vastgelegde afspraken en verwachtingen en een commitmentcode voor de medewerkers. In april 2023 is oud-zakelijk leider Bjorn Uyens ingestapt om een herijking te doen.

In mijn
Buurt

Samen met Raad van Toezicht en de directeur-bestuurder zijn de volgende stappen gezet in het professionaliseren van de organisatie.

1. Duurzame leeromgeving opgezet voor teams met vaste periodieke samenkomstmomenten om:

- a. Van elkaar te leren over onze werkwijze (bv. vrijwilligers werven, financiële bijdrage vragen aan scholen, ouders betrekken)
- b. Elkaar te inspireren en te leren van de kennis en ervaring van experts in en buiten ons vakgebied

2. Ureninzet vastgesteld in onderscheid tussen:

- a. Projectleiding (basisuren en kosten)
- b. Programma-ontwikkeling (werven nieuwe scholen, opleiden en begeleiden nieuwe medewerkers)
- c. Organisatieontwikkeling (PR, netwerken, lobby, opleiding nieuwe teamleden)

3. Koppeling gemaakt tussen uurtarieven en de CAO Toneel en Dans:

- a. Een gezond minimum uurtarief voor teamleden
- b. Inzichtelijk kunnen maken aan financiers hoe de uren besteed worden en hoe deze gehonoreerd zijn.

4. Relatiemanagement team en medewerkers geformaliseerd:

- a. Loketten voor praktische en financiële vragen
- b. Twee maandelijkse evaluaties
- c. Persoonlijke check-ins
- d. Jaarlijks voortgangsgesprek met alle medewerkers

5. Heldere uniforme afspraken per jaar per medewerker gemaakt en vastgelegd:

- a. Standaardcontracten opstellen
- b. Stevig contractbeheer
- c. Administratieve organisatie
- 6. Formalisering van sociale veiligheid:
 - a. Klachtenprotocol
 - b. Professionele vertrouwenspersoon

7. Instellen van nieuw management team met:

Hoofd financiën Petra Poll, Coördinator TeamsNL, Ingrid van Zummeren, Coördinator Koloniale sporen Lara Nuberg en zakelijk leider, Bjorn Uyens.

In mijn Buurt wil een lerende organisatie zijn, waar we ruimte maken om van elkaar te leren in hoe we het werk doen en in het delen van inspiratie, tips en tricks. Dat betekent ook dat we hier ruimte en tijd voor moeten vrijmaken, naast de groei van onze onderwijsprogramma's.

Jaarverslagen en bestuursverslagen worden op de website gepubliceerd. We hebben een bestuursreglement, actief contractbeheer en een administratieve organisatie opgesteld en zullen deze periodiek updaten. Sinds juni 2023 is er een onafhankelijk vertrouwenspersoon. De relatie tussen Raad van Toezicht en de directeur-bestuurder blijven monitoren met onder andere een planning en control cyclus een jaarlijkse bestuursevaluatie en functioneringsgesprekken. Deze analyse wordt gedeeld door onze Raad van Toezicht, die ons stimuleert om jaarplanningen te maken en te investeren in een professionele uitstraling, organisatie en werkwijze.

Daarnaast merkten we dat de wereld om ons heen verandert:

1. Door polarisatie in de samenleving rondom de onderwerpen waarbinnen wij werken (kolonialisme, WO2, immigratie).
2. Door aandacht voor grensoverschrijdend gedrag.
3. Door social media.

Dat betekent allereerst dat we onze teams gaan trainen in het omgaan met weerstand in de klas als het gaat om antisemitisme, migratie en het koloniaal verleden. We gaan onze teams trainen in de omgang met elkaar, want ook onderling zijn er (voor)oordelen en witte vlekken. Een diverse, inclusieve organisatie blijven vereist continu onderhoud. Daar is goede training en begeleiding bij nodig. Als we de gesprekken intern met elkaar weten te voeren, dan kunnen we dat ook extern.

Dat betekent daarnaast dat we docententeams, beleidsmakers, welzijns-werkers trainen hoe ze moeilijke gesprekken kunnen aangaan. Moeilijke gesprekken met leerlingen en buurtbewoners, maar ook met elkaar. Hiervoor zijn we een partnership aangegaan met sociaal innovatiebureau IZI Solutions.

Vervolgens gaan we onze verhalencollectie beschikbaar maken via een collectiebeheersysteem en deze linked data proof maken, zodat andere verhalenvertellers (curatoren, journalisten, erfgoedprofessionals en erfgoedamateurs) de drieduizend verhalen van In mijn Buurt kunnen inzetten als voorbeeld van hoop en verbinding en de kracht van ontmoeting in de buurt.

“Ik vond het interview
heel indrukwekkend.

Het leerde me hoe moeilijk het is om alles achter te laten. Je doet het vaak voor je kinderen en moet zelf helemaal opnieuw beginnen in een vreemd land. **Knap** dat ze dat gedaan heeft.”

LEERLING

IN MIJN BUURT ZUID

Tenslotte versterken we de organisatie. We willen doorpakken op duurzame financiering vanuit de gemeenten (nu alleen nog Amsterdam). Uit ons eigen onderzoek naar decentrale financiering in opdracht van Ministerie VWS, blijkt dat dit alleen mogelijk is door het opbouwen van langdurige relaties in de regio. De inzet die we daarop de afgelopen jaren pleegden in Brabant, Zeeland, Noord-Holland, Overijssel, Groningen en Friesland, leiden de komende jaren naar verwachting tot € 100.000 extra inkomsten per jaar.

Mensen

We zijn het nieuwe schooljaar 23/24 in september gestart met een ludieke Online Kick Off meeting. Een aftrap van het nieuwe schooljaar waarin de focus lag op de persoonlijke missie in het projectleiderschap bij In mijn Buurt.

Waar we voorheen onderscheid maakten tussen het 'Team Amsterdam' en een 'Team NL' hebben we dit schooljaar beide teams met elkaar verenigd tot één geheel. Ook werkten we dit schooljaar voor het eerst zonder buurtleiders. Alle projectleiders werden afgelopen jaar centraal begeleid door Hoofd Teams NL, Ingrid van Zummeren.

In Amsterdam had dat als gevolg dat er meer verbinding kwam tussen projectleiders die voorheen gekoppeld waren aan slechts één buurt. We hebben tijdens het schooljaar meerdere ontmoetingsmomenten georganiseerd om de verandering tot stand te brengen en er is een actieve Amsterdam app groep, om cohesie in het team te brengen. De ontmoetingsmomenten bestonden uit werksessies, evaluatiemomenten en een teamborrel. De verandering is door het merendeel van de projectleiders van Amsterdam op een positieve manier ontvangen. Als organisatie merken we dat de projectleiders zich meer verbonden voelen met de stichting als geheel en zich beter ondersteund voelen door het hele team en door het hoofd van de teams.

In mijn
Buurt

Aantekeningen
tijdens de indonesië les in eindhoven op 7 mei 2024

Ook in de rest het land is deze nieuwe manier van werken goed ontvangen. Het hoofd teams heeft regelmatig gesprekken met de teams in het land om waar nodig te begeleiden. Er waren mooie positieve ontwikkelingen op diverse plaatsen in Nederland: Team Friesland is afgelopen jaar gegroeid tot een krachtig team. Met projecten op diverse locaties in Friesland en een goed netwerk in de provincie.

Team Eindhoven is verstevigd en heeft een krachtige positie in de gemeente opgebouwd. Gemeente Eindhoven onderkent het belang van de programma's bij het streven naar een inclusieve samenleving en heeft ook meegefinancierd aan meerdere programma's. De jaarlijkse huldiging heeft een plaats op de agenda van de gemeente verworven. Erfgoeddragers spreken veelvuldig bij herdenkingen en vieringen.

In Bergen organiseerde team Bergen op 4 en 5 mei een bijzondere herdenking op basis van verhalen van In mijn Buurt: de Verhalenherdenkingstocht. Een theatrale fietsroute die de verhalen samenbracht in de vorm van moderne dans, theater, zang vertelkunst en muziek.

In Zeeland is veel verbinding en financieel draagvlak gecreëerd voor de opkomst zijnde herdenking van 80 jaar vrijheid.

Maandelijks organiseerden we dit schooljaar landelijke online Teambijeenkomsten met alle projectleiders, waarin ontmoeten, ervaringen delen en leren van elkaar centraal stonden. Soms hadden deze bijeenkomsten ook een thema, bijvoorbeeld persoonlijk leiderschap.

Projectleiders hadden in de bijeenkomsten de mogelijkheid met elkaar in gesprek te gaan over diverse thema's die ze ook vooraf konden aandragen.

Tijdens het schooljaar hebben er meerdere trainingsdagen voor alle projectleiders plaatsgevonden waarin reflectie en met elkaar in gesprek gaan een belangrijk onderdeel is. Maar waar ook ruimte is gemaakt en aandacht is voor het informeel ontmoeten.

We hebben het jaar afgesloten met een 'heidag' in Amsterdam voor alle projectleiders. Tijdens de 'heidag' werd er na een gezellige lunch een

“Toen u sprak over hoe u alles moest achterlaten om **een beter leven voor uzelf** te maken moest ik denken aan mijn moeder en mijn oma. Want zij verlieten de Dominicaanse Republiek.”

LEERLING
VOORTGEZET
ONDERWIJS

workshop aangeboden waarin het persoonlijk verhaal van de projectleider centraal stond. Aan de hand van een gekozen muziknummer hebben we poëzie geschreven die gecombineerd is met een portret van de projectleider. Een poster was het resultaat. Daarna zijn we samen de Diamantbuurt ingegaan. De buurt waar oprichter Minka Bos In mijn Buurt startte 12 jaar geleden. In de buurt vonden er ontmoetingen plaats met vertellers van Oorlog in mijn Buurt, Koloniale Sporen in mijn Buurt en Aankomst in mijn Buurt.

Impressie

In beeld & tekst

*In mijn
Buurt*

Yusuf Basci in gesprek met Ona, Ashwa en Karym
In mijn Buurt Zuid

Onderwijs

Impressie
onderwijsprogramma's

In mijn
buurt

ROBYN (12)
IN MIJN BUURT NOORD

Die mevrouw
was wel heel oud maar
wist nog **veel te vertellen**.
En wat was ze aardig
voor ons.

Mevrouw Bergsma (99) met Robyn en Marin

Inge Dumpel met Luus Ghita en Adam
In mijn Buurt Zuid

Ik heb als wit
persoon **geleerd** hoe het kan zijn
als je vanwege je huidskleur wordt
gediscrimineerd. Ik vind dat we als
maatschappij **meer open** moeten staan
voor veranderingen die discriminatie
voorkomen.

PATRICK
STUDENT MBO-LABORATORIUMTECHNIEK
VLISSINGEN, IN MIJN BUURT ZUID

Jullie kunnen ook met
racisme en discriminatie te maken
krijgen. Het is bijna hetzelfde.
Je wordt achtergesteld.
En je neemt het altijd
met je mee.

OUDERE VERTELLER
IN MIJN BUURT ZUID

Fadime Atasman in gesprek met Ide en Elijah
In mijn Buurt Zuid

Wadie, Sumera en Yusuf (Het Zaanplein)
op bezoek bij Richard Nordemann.

Een leerling met de naam '**Ardjuna**', kwam er tijdens zijn interview met oudere verteller Luc Boyer achter dat zijn voornaam de naam van een berg op **Java** is.

MAGDA AUGUSTEIJN
PROJECTLEIDER

Het is voor het eerst dat iemand geïnteresseerd is in mijn cultuur en mijn verhaal; **ik ben zo ontroerd.**

NISA VERHOOSSEL
OUDERE VERTELLER, IN MIJN BUURT NOORD

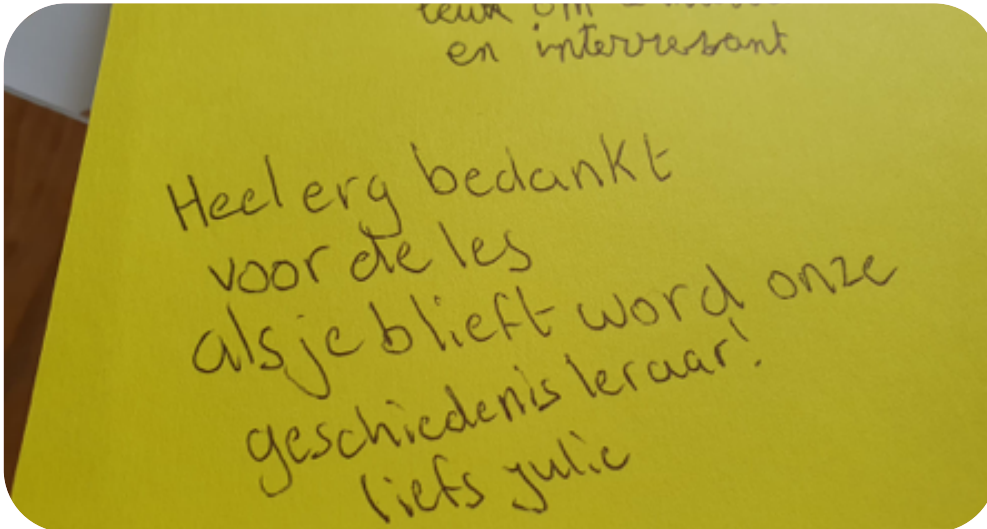
Ik begrijp niet waarom mensen oorlog voeren.

Dat is heel dom. Oorlog zorgt alleen voor verschrikkelijke ervaringen en kent geen winnaars, alleen verliezers.

LIAM
LEERLING, IN MIJN BUURT NOORD

Koloniale Sporen
op VMBO-T jaarlaag 3, In mijn Buurt Midden

Ik vond het heel leuk.
Hij is 92 jaar en hij kan alles
nog goed vertellen.

USUF
LEERLING - IN MIJN BUURT MIDDEN

Dit project is heel
goed en leerzaam voor onze
leerlingen, zij leven voornamelijk
in hun eigen bubbel en nu komen
ze **in contact met mensen,**
buurtbewoners die een heel
andere geschiedenis
hebben.

DOCENT
HILDEBRAND VAN LOONSCHOOL

Erfgoeddrager Rio van der Laken met **Jeanette Loeb**
Oorlog in mijn Buurt

Herinneringsplaquette bij de voormalige Herman Elte school, nu Derde Dalton school
Oorlog in mijn Buurt Midden

Het was bijzonder omdat deze school echt een historie heeft met de Tweede Wereldoorlog. Er is toen veel gebeurd op deze school.

Het was een **Joodse school tijdens de oorlog** (op last van de Duitsers). Tijdens de oorlog werden de klassen steeds leger. De school heette destijds de Herman Elteschool en heeft ook een gedenksteen buiten op de muur van de school. Ik merkte dat dit verhaal grote indruk maakt op de kinderen, de geschiedenis kwam voor hen zo heel dichtbij. Ze waren **doodstil** tijdens de gastlessen en **vol vragen** na afloop. En ook tijdens interviews met de ouderen waren ze heel **geïnteresseerd**.

De moeder van Avi zei na de eindontmoeting dat haar zoon al weken over het project praatte en dat de verhalen van de openingsles met verteller Myriam Mater en zijn interview met Jack Eljon **erg veel indruk** hadden gemaakt.

PROJECTLEIDER AGNES KRUK
DERDE DALTONSCHOOL
IN MIJN BUURT MIDDEN

Door vertellen

Impressie
Erfgoeddragers &
Verhalencollectie

In mijn
buurt

Erfgoeddragers vertellen de verhalen die zij hoorden door. Verhalen van hun oudere buurtgenoten over het koloniale verleden, migratie en de Tweede Wereldoorlog. In de ik-vorm, alsof het hun eigen verhaal is. Na de huldiging zijn zij de nieuwe jonge sprekers in ons land. Op diverse plekken in het hele land hebben ook dit jaar Erfgoeddragers weer verteld. Van de Museumnacht bij het Anne Frank Huis tot het Bevrijdingsfestival en 'Banne Bruist'.

Altijd merken wij dat de huldiging en spreekmomenten van de Erfgoeddragers veel positieve reacties oproept, bij de jonge vertellers zelf, die zo betrokken zijn bij het verhaal van een andere, oudere, buurtgenoot en die de kans krijgen om op een belangrijk moment een rol in te mogen nemen. Bij de ouderen, voor wie het zo ontroerend is dat de Erfgoeddragers deze rol op zich nemen. En bij het publiek: geïnteresseerden, buurtgenoten, ouders, voor wie het hoopvol is te zien dat de nieuwe generatie de verhalen zal blijven vertellen, ook als de oudere vertellers er niet meer zijn.. Vanuit de pers is ook steeds meer interesse in Erfgoeddragers. Erfgoeddragers hebben door de jaren heen al opgetreden in het Jeugdjournaal, in regionale kranten en dit jaar gaf NRC Handelsblad in haar dagelijkse podcast 'Vandaag' op 4 mei

Edy van Sijp en Stine Slings
geven een interview voor omroep Zilt (2023)
In mijn Buurt Noord

bijzondere aandacht aan de Erfgoeddragers in de podcast 'Hoe Erf je een Oorlogsverhaal'. Om die redenen zetten we de komende jaren in op een impuls van de Erfgoeddragers programma's, zodat zij vaker en op meer plekken, door het hele jaar heen zullen spreken. Hieronder een paar hoogtepunten uit de vertelmomenten van de Erfgoeddragers in het jaar 2023-2024.

Nederland was bevrijd,
maar ik was **mijn twee
beste vrienden** kwijt. Ik zie
hun kistjes nog voor me.

In mijn Buurt Noord

4 mei herdenking in Leeuwarden

Voor het eerst hebben twee van onze erfgoeddragers met de provinciale herdenking in Leeuwarden het verhaal van hun erfgoedgever verteld. In aanwezigheid van een paar duizend mensen en live uitgezonden op Omrop Fryslân vertelde Tineke (14) het verhaal van Gelfke Postma en Elin (12) het verhaal van Henk van der Laan. Henk van der Laan heeft als jongetje in Leeuwarden gewoond en verloor zijn twee vriendjes twee dagen na de bevrijding. Op 17 april 1945 was Henk met zijn twee vriendjes Jan en Anne in een garage aan het spelen. Er stond een achtergebleven wagen van de Duitsers. Ze vonden er een kist met munitie. Inmiddels werd Henk naar huis geroepen voor het eten. Zijn twee vriendjes gingen met een handgranaat spelen en tien minuten nadat Henk vertrokken was, klonk er een enorm harde knal. De handgranaat was ontploft, Jan en Anne waren op slag dood. 'Nederland was bevrijd, maar ik was mijn twee beste vrienden kwijt', zei Henk hierover. Henk heeft altijd het rouwkaartje van Anne bewaard en heeft dit ook aan de kinderen laten zien. Ze gingen met de klas naar de begrafenis. 'Ik zie hun kistjes nog voor me', heeft Henk hierover aan de kinderen verteld. En deze citaten kwamen ook terug in het verhaal dat Elin op 4 mei vertelde met de provinciale herdenking in Leeuwarden.

Henk van der Laan met **Iris** en **Elin**
die hij net een medaille om heeft gehangen

Verhalenherdenkingstocht

De Verhalenherdenkingstocht is een theatrale fietstocht waarin oorlogsverhalen door artiesten tot leven worden gebracht via theater, moderne dans, vertelkunst, muziek en zang verbonden met huidige conflicten in de wereld en de waarde van vrijheid. De fietstocht leidde dit jaar langs overblijfselen uit de 2e Wereldoorlog rondom het voormalige vliegveld in Bergen waar op 4 bijzondere locaties optredens plaatsvonden en jonge erfgoeddragers oorlogsverhalen doorvertelden die zij uit eerste hand hoorden. Gidsen van de HVB namen de deelnemers in groepen van 50 mee langs deze route die eindigde aan de ontmoetingstafel bij de Philestijnse molen voor uitwisseling, een tapa en drankje.

Herdenking en kranslegging Oude Toren 4 mei 2024

Erfgoeddragers **Lynn** en **Beau** vertellen het verhaal van **Cor Sprengers** en **Els Peeters**.

Ik heb de foto van het groepje dat mij geïnterviewd heeft ingelijst in mijn kamer staan. Ik vind het heel belangrijk dat de studenten verhalen horen van buurtgenoten over hun leven en geschiedenis. **Deze leerlingen zijn de toekomst**, ik zie ze daarom ook een beetje als mijn kinderen.

JAHAN VALIANPOUR
VERTELLER IN MIJN BUURT

Huldiging 2024

20 erfgoeddragers werden in juni 2024 gehuldigd in de Raadzaal van Gemeentehuis Eindhoven door locoburgemeester Maes van Lanschot.

In mijn Buurt Zuid

Erfgoeddragers Beau en Lynn vertelden het verhaal van Els Peeters en Cor Sprengers tijdens de herdenking en kranslegging bij begraafplaats Oude Toren in Eindhoven. Ook legden ze samen met Burgemeester Jeroen Dijsselbloem een krans.

Erfgoeddragers Nanna en Chelsea deelden het verhaal van Frances Burengeti op 5 mei op de vrijheidsviering in de huiskamer voor Vluchtelingen. In het bijzijn van de staatssecretaris van VWS

Erfgoeddrager Silke vertelde het verhaal van Cecile van der Wijck op 15 augustus tijdens de herdenking oorlogsslachtoffers Japanse bezetting in voormalig Nederlands Indie.

In mijn Buurt Midden

Op 5 mei tijdens de Vrijheidsmaaltijd in Amsterdam Noord, vertelde **Chiamaka** de verhalen van haar buurtgenoten **Marjan** en **Walter Rozendaal**.

Op 5 mei vertelden Amsterdamse Erfgoeddragers **Saar, Lisa, Tom** en **Kathelijn** de Tweede Wereldoorlog verhalen van ouderen uit Amsterdam op Bevrijdingspop in Haarlem.

Huldiging erfgoeddragers
Door Myriam Mater, die dit jaar een lintje kreeg.

Pers

& Publiciteitsmap selectie

Nationaal

NRC Handelsblad 3 mei 2024

Hoe Erf je een Oorlogsverhaal?

Podcast Vandaag NRC

4 mei 2024

Luister de Podcast op Spotify ▶

Noord-Holland

7 Amsterdam | april 2024

Overlevende

‘Met de bakfiets haalde mijn vader suikerbieten en tulpenbollen’

Jan Aubertijn was 5 jaar toen de Tweede Wereldoorlog uitbrak. Zijn moeder was van Duitse afkomst. 4 leerlingen van de Rijk Kramerschool in de Van Oldenbarneveldtstraat interviewden hem over de oorlog voor het project ‘In mijn buurt’. Hieronder een ingekorte versie van het interview. U leest het hele interview op inmijnbuurt.org.

“De Duitse afkomst van mijn moeder was niet altijd makkelijk. Omdat mijn moeder Duitse was, wilden winkeliers haar geen boodschappen meegeven. Daarom moest ik de boodschappen doen. En in de zomer van 1942 voorbilde ik met vriendjes op straat. De ouders keken vanuit het raam naar ons en zagen dat een Duitse soldaat bij ons aanbelde. Hij was op Schiphol gestationeerd en dacht: ‘Ik ga even een kop koffie halen bij mijn nicht in Amsterdam’. Mijn vader was woest en zei tegen mijn moeder dat dat niet meer moest gebeuren. Mijn moeder heeft 3 broers verloren in de oorlog. 1 in Rusland en 1 in Frankrijk. Het was voor haar een spijtig. Dat is nu ook zo in Oekraïne, dat families in de landen wonen die oorlog met elkaar hebben.”

De hongervinter
“In de hongervinter ging mijn vader elke paar weken met een bakfiets naar de Wieringermeer, bij de Afsluitdijk. Hij kwam dan thuis met tarwe, suikerbieten en tulpenbollen. Mijn moeder sneed dat

Het was nooit genoeg
“Alle mensen kregen distributiekaarten. Daar kon je dingen mee kopen. Groente bijvoorbeeld, of een zakje kolen. Maar het was nooit genoeg. We hadden wel een kachel, maar die kon je niet stoken zonder hout of kolen. Dus was het koud. Zo koud dat er ijsschotsen op de rinnen kwamen. Je wilde dan liever niet opstaan. Moments zagden ‘s nachts bomen voor hout in de kachel. Mijn vader ging ook samen met de buurman de bomen hakken onder de treinstellen weghalen, er reden toch geen treinen meer. Dan ging ik mee en moest ik op de uitwijk staan.”

Koek en limonade
“Die winter gingen we niet naar school. Na de bevrijding konden we weer naar school. Het was een feestelijke dag op

in schijfjes en bakte het met een beetje boter. Ik hou van met, dus ik miste die suikerbieten later wel.”

Massagraf op de Oosterbegraafplaats
“Mijn oma en opa zijn in februari 1945 gestorven van de honger. Die zaten in een bejaardenhuis en kregen geen eten meer. Mijn vader kon daar ook niet voor zorgen, want hij had al moeite om zijn zigen te eten. Toen de Duitsers weggingen, was mijn vader met mijn oma. Toen de winter voorbij was, hebben ze al die mensen in een massagraf op de Oosterbegraafplaats begraven.”

Koek en limonade
“Die winter gingen we niet naar school. Na de bevrijding konden we weer naar school. Het was een feestelijke dag op

het voetbalveld, met koek en limonade en dansen. Een echt bevestigingsfeest. Dat was heel fijn.”

In mijn buurt
“In mijn buurt” is het hooflinje in het Nederland leren door ontmoeting met ouderen uit hun buurt. De ouderen vertellen over hun leven in de Tweede Wereldoorlog, de leerlingen nemen de verhalen mee en hun leven in, en blijven ze doorvertellen. Lees meer verhalen op de website. inmijnbuurt.org

‘Ik heb geleerd dat je altijd hoop moet houden’

Kathelijnn (10), Roos (11) en Daniel (10) van Dr. Rijk Kramerschool interviewden Jan Aubertijn voor het project ‘Oorlog in mijn buurt’. Het interview leest u hierboven. Ze vertellen over hun ervaringen.

Kathelijnn (10)

“Ik vond het heel bijzonder om rechtstreeks het verhaal te horen van iemand die de oorlog zelf heeft meegemaakt. Ik wilde van tevoren wel een beetje spanning, maar dat was goede spanning. Ik vind het heel belangrijk om meer over de oorlog te weten. Hij vertelde zijn verhaal, maar liet ons ook van alles zien. Zo had hij een zelfgemaakte stekel meegenomen, gemaakt van knippluizen. We hebben op school best veel over de oorlog geleerd. Soms ben ik zelf ook wel eens bang voor oorlog. Nadat we er in de klas over hebben gesproken, is die angst wel minder geworden. Ik heb geleerd dat je altijd hoop moet blijven houden.”

Roos (11)

“Ik vond het ook heel bijzonder om mee te doen aan het project ‘Oorlog in mijn buurt’. Meneer Aubertijn was nog jong toen de oorlog was. Hij liet ons een rapport zien uit die tijd. Ik was wel benieuwd hoe hij zich voelde toen hij ontdekte dat er oorlog was. Zijn moeder maakte hem wakker, en vertelde hem dat hij in de buurt van het raam moest blijven. We hebben het in de klas best wel vaak over de oorlog. Ook wat er nu speelt, bijvoorbeeld de oorlog in Oekraïne. We hoorden ook wat mensen aten in de oorlog, zoals suikerbieten en tulpenbollen, gebakken met een beetje boter. Dat vond ik wel erg vreemd.”

Daniel (10)

“Ik vond het leuk dat de persoon die we interviewden zelf ook uit onze buurt komt. Hij nam allemaal oude foto's mee die hij hier op school aan ons liet zien. We kregen van te voren interviewvragen. Maar ik vind interviewen helemaal niet moeilijk. Je stelt gewoon de vragen waarop je graag antwoord wilt. We mochten allemaal 3 vragen stellen tijdens het interview. Ik hield dat het niet leuk is om een oorlog mee te maken. Maar we hoorden ook spannende verhalen over het bouwen van schuilplaatsen boven het plafond. Ik zou best nog wel een keer mee willen doen aan zo'n soort project.”

Amsterdamkrant uitgave 4 en 5 mei
in alle stadsdelen verhalen van Oorlog in mijn Buurt.
hierboven de editie van Stadsdeel Zuid.

Lees Online ▶

Noord-Holland

Parool

Myriam Mater, 93 Jaar, Al Meer Dan 5 Jaar Verteller Van Oorlog In Mijn Buurt
Ontvangt Een Lintje Op Koningsdag.

[Lees Online ►](#)

Artikelen lokale kranten

Er zijn artikelen geplaatst over de verschillende projecten in de lokale krantjes: Rodi, NH Nieuws en Flessenpost, en verder was er een interview op radio De Agenda op NH Nieuws zaterdag 4 mei om 08.45 uur.

Lees online:

[NH Nieuws, 30 juni 2024 ►](#)

[Rodi, 27 mei 2024 ►](#)

[Rodi, 28 juli 2023 ►](#)

[Rodi, 2 mei 2024 ►](#)

Brabant

Er was media-aandacht tijdens de herdenking van Brabants Gesneuvelden in september waar Erfgoeddrager **Noah** het verhaal vertelde van **Willy van Oers**.
Rechtstreekse uitzending door Omroep Brabant.

Groot Eindhoven, 9 december 2023

Aankomst in mijn Buurt

Friesland

De projecten van Oorlog in mijn Buurt krijgen steeds meer bekendheid in Friesland. De provinciale kranten Leeuwarder Courant (oplage 67.000 exemplaren en online bereik van 392.000 bezoekers per maand) en het Friesch Dagblad (8.000 abonnees) besteedden al meerdere malen uitgebreid aandacht aan Oorlog in mijn Buurt. Ook lokale kranten als de Actief (oplage: 28.267 exemplaren) en Drachtster Courant (bereik: 47.500 lezers) hebben verslag gedaan van de projecten. De artikelen zijn te vinden in bijlage.

TV

In 2024 maakte streekomroep RTV-NOF een item over de eindontmoeting in Tytsjerk. Deze is ook opgenomen in de bijlage. Op 4 mei werd door Omrop Fryslân (117.000 kijkers per week) de 4 mei herdenking in Leeuwarden live uitgezonden waarbij twee erfgoeddragers van Oorlog in mijn Buurt - Friesland een verhaal vertelden.

Opname van de eindontmoeting in Tytsjerk

10 april 2024 door RTV-NOF

[Bekijk Online ►](#)

Caitlyn, Jesper, Sophia en Thys vertellen over hun interview met Rinse Rinsma. FOTO: MARCEL VAN KAMMEN

Leerlingen Tytsjerk vertellen verhalen van oorlogsgetuigen

JORN GEERT KRAMER

TYTSJERK „Ien syn hûntsjie waard deasketten en de bêste freonen fan Henk van der Laan binne, doe't er jong wie, omkaam troch in hângranaat fan de Dútsers“, vertelt Petra Venema (11) uit Tytsjerk.

De leerling van basisschool OS de Romte nam, met haar klasgenoten uit groep 7 en 8, deel aan het onderwijsprogramma 'Oorlog in mijn buurt'. Daarin staan ontmoetingen tussen jong en oud centraal. Nu getuigen van de Tweede Wereldoorlog hun verhaal nog kunnen vertellen, moet dat ook gebeuren om de herinnering levend te houden en bewustwording mee te geven over oorlogstijden, zo is de gedachte. Deze woensdag is de afsluiting in het tijdelijke dorpshuis It Lemieren. De kinderen vertellen de oorlogsverhalen na in bijzijn van de getuigen en familie.

Ook Rinse Rinsma (87) uit Leeuwarden vertelde zijn oorlogsverhaal aan de nieuwe generatie. „Wat is der bard en wat is oarloch? Der wie in groepke dat referearre oan de oarloch yn Oekraïne. Op twa oeren flean

nen fynt der no itselde plak“, zegt hij. De leerlingen van groep 7 en 8 hebben de afgelopen zes weken ontdekt wat er in hun omgeving allemaal is gebeurd voor, tijdens en na de Tweede Wereldoorlog. De kinderen interviewden acht oorlogsgetuigen om vervolgens hun verhalen door te vertellen. Ter voorbereiding kregen ze gastlessen van onder andere een verzetsstrijder en een buurthistoricus en gingen ze een

‘Op twa oeren fleanen fynt der no itselde plak’

kijkje nemen bij oude legervoertuigen.

Het was een bijzondere ervaring om iemand te interviewen die de oorlog heeft meegemaakt, vinden Petra Venema en Jesper Fransen (12). „Ik fûn it hiel nijsjirrich. Ik fûn it wol spitsich dat er (Adri Pietersen, red) syn broerke ferlern hat en dat er ûnderdúke moast“, zegt Petra. Jesper vindt het wel belangrijk om te weten. „It is miskien net sa dat de minsken it

oer tsien jier noch fertelle kinne.“ Kinderen hebben een andere manier van interviewen, merkte projectleider Froukje Dijkstra op. „Ik gean fan tefoaren ek altyd nei de minsken ta om in petear te hawwen, mar as de bern der west ha, ha se faak oare dingen ophelle as ik.“ Zo vroegen de kinderen bijvoorbeeld of de oorlogsgetuigen wel speelgoed hadden in de oorlog en of ze Sinterklaas vierden.

Piet Postma (85) uit Tytsjerk heeft genoten van de gesprekken. „De bern wiene bot ynteressearre. It foel my wol op dat as it oer bisten gie, dan spitsen de earen har noch in bytsje mear.“

Rinsma verhaalde over de vader van zijn vrouw die verraden was en een tijdje later is doodgeschoten. De familie Postma had een hond die doodgeschoten werd door de politie, omdat vader geen hondenbelasting wilde betalen.

Het onderwijsprogramma 'Oorlog in mijn buurt' is volgens projectleider Dijkstra van groot belang. „No't dy minsken der noch binne, wolle we harren ferhalen hearre, bewarje en trochfertelle. Mar yn 'e kearn giet it om de moeting tusken jong en âld.“

v.l.n.r. Maaïke Buurman, Marjoke Hopman, Edy van Sijp en Leonie Blaak.

Sinds 2012 brengt Stichting In mijn Buurt leerlingen door heel het land in gesprek met ouderen. De jonge generatie interviewt de oudere generatie over een deel van de Nederlandse geschiedenis: het koloniale verleden, migratie of de Tweede Wereldoorlog. Een mooi initiatief waarmee een nieuwe manier van leren is ontstaan en waarbij de persoonlijke verhalen van vroeger worden bewaard en steeds opnieuw worden (door)verteld.

Oorlogservaringen

Marjoke Hopman is projectleider van 'Oorlog in mijn Buurt' op Terschelling en organiseert dit samen met Leonie Blaak en Maaïke Buurman. "We doen dit in samenwerking met de eiland-basisscholen – waarvan de leerlingen van groep 8 meedoen aan dit project – en ouderen die op het eiland wonen, die de Tweede Wereldoorlog hebben meegemaakt en hierover willen vertellen", vertelt Marjoke. "Op dit moment zijn er nog ouderen die hun persoonlijke ervaringen met de oorlog en de bevrijding kunnen vertellen. Maar er komt natuurlijk een moment dat onze jeugd hiervoor de tweede generatie, dus van wie de vader of moeder de oorlog bewust heeft meegemaakt, moet gaan bevragen."

20

Eilandbreed

"We zijn in 2019, vlak voor de corona-uitbraak, gestart met het allereerste project", aldus Marjoke. "We zijn toen aan de slag gegaan met twee basisscholen: OBS 't Hunnighouwersgat in Midsland en OBS 't Jok in Hoorn." Vanwege corona en het gebrek aan budget ging het project in 2020 en 2022 niet door en moest het in 2021 heel klein gehouden worden. Vorig jaar kon de organisatie weer uitpakken en dat gebeurde dan ook, dankzij subsidies van het Dirk Mentz Fonds, het Fonds voor Cultuurparticipatie, het Cultuurfonds, Iepen Mienskipsfonds en VSB-fonds. Oorlog in mijn buurt werd eilandbreed uitgerold, alle groepen 8 van alle basisscholen deden mee, waardoor tien groepjes leerlingen in gesprek mochten met de ouderen op Terschelling.

Gezamenlijke aftrap

Het project 'Oorlog in mijn buurt' duurt vier tot zes weken en start jaarlijks half april. Voordat de kinderen in gesprek gaan met de ouderen, worden zij hier goed op voorbereid. Er is een gezamenlijke aftrap met alle deelnemende leerlingen op de Tiggerstelling. Op één dag volgen zij verschillende lessen in een van de bunkers en/of in het bunkermuseum. Ze krijgen les in interviewen, er wordt aandacht besteed aan de gespreks-etiquette en ze krijgen geschiedenisles over de Tweede Wereldoorlog met hieraan gekoppeld een 'goed-fout-les' waarin dilemma's naar voren komen die de kinderen aan het denken zet. "De kinderen krijgen verschillende stellingen voorgelegd", vertelt Maaïke. "Zo ervaren de kinderen dat het soms erg complex is en het heel moeilijk te bepalen is wanneer iets nou echt goed of echt fout is." Daarnaast staat er een gastles oorlogservaringen op het programma die wordt verzorgd door iemand van de eerste of tweede generatie.

MooiTerschelling nr. 1 - 2024

Ondergedompeld

Door alle lessen op één dag aan te bieden, worden de kinderen even helemaal ondergedompeld in het thema. Daarna gaan zij met hun werkboekjes zelfstandig aan de slag in de klas en werken ze toe naar de dag van het interview bij de oudere thuis. "Voordat de kinderen naar de oudere gaan die zij gaan bevragen, vertellen wij ze wat meer over deze meneer of mevrouw en nemen we samen de vragen door", vertelt Leonie. "Vragen die vaak gesteld worden zijn bijvoorbeeld: Wat at u in de oorlog? En: Waar speelde u mee?" Deelnemende leerlingen worden tijdens het interview begeleid door Marjoke, Maaïke en Leonie, die ook de foto's maakt. Leonie: "Zo proef je de sfeer van het gesprek en kun je een beetje helpen als het even stilvalt." Maaïke: "Wat ik heel gaaf vind om te zien, is dat er een band ontstaat tussen jong en oud. Vooraf vinden de kinderen het vaak spannend om een oudere te interviewen, maar aan het eind zijn ze de grootste vrienden." De kinderen kunnen ervoor kiezen ergoeddrager te worden, legt Marjoke uit. "Ze worden dan gehuldigd met een medaille waarmee ze beloven het verhaal te blijven vertellen, ook op bijvoorbeeld officiële momenten."

Emotioneel zwaar

Edy van Sijp (86) doet al mee vanaf het eerste uur. "De jeugd van tegenwoordig weet niets van alles wat wij hebben mee-

gemaakt tijdens de oorlog. Ik vind het belangrijk dat de oorlogsverhalen nooit vergeten worden. De eerste keer dat ik meedeed, vond ik emotioneel zwaar, alles werd opgerakeld. Maar inmiddels weet ik niet beter." Edy maakte de Tweede Wereldoorlog mee in Amsterdam, waar haar ouders een kruidenierszaak runden. Haar moeder was een geboren en getogen Terschellingse, en na de oorlog is het hele gezin naar Terschelling verhuisd.

Impact

Na het interview verwerken de leerlingen alle antwoorden tot een persoonlijk verhaal dat zij op de dag van de eindontmoeting voordragen aan de oudere en het aanwezige publiek. "Zij vertellen het oorlogsverhaal vanuit de ikvorm aan alle aanwezigen", vertelt Marjoke. "Maaïke en Leonie coachen de kinderen om alle input die ze hebben verzameld om te buigen naar een biografisch verhaal." De reden waarom de leerlingen dit voordragen in de ikvorm is omdat zij zich op deze manier het verhaal helemaal eigen maken, legt Maaïke uit. "Het gaat voor hen meer leven, het verhaal zelf blijft levend en het lijkt ook meer impact te hebben. Zowel op de leerlingen als op de deelnemende ouderen en het publiek." En dat leidt vaak tot ontroering, vult Marjoke aan. "De ouderen horen hun eigen verhaal terug uit de mond van een kind. Eigenlijk interviewen de kinderen van nu de kinderen van toen, en dat maakt indruk."

"Vooraf vinden de kinderen het vaak spannend om een oudere te interviewen, maar aan het eind zijn ze de grootste vrienden"

MooiTerschelling nr. 1 - 2024

21

Leerlingen doen onderzoek naar Tweede Wereldoorlog in Tytsjerk en interviewen oorlogsgetuigen

De kinderen van groep 7 en 8 van OS de Romte in Tytsjerk zijn in maart en april zes weken lang als junior journalisten aan de slag gegaan om te ontdekken wat er in WOII in hun dorp en omgeving is gebeurd. Dit is onderdeel van het landelijke onderwijsprogramma 'Oorlog in mijn Buurt' waarin de buurt en ontmoeting tussen generaties centraal staan. Het interviewen van oorlogsgetuigen en het doorvertellen van de verhalen door de kinderen zijn de kern van het project.

De kinderen krijgen diverse gastlessen over de Tweede Wereldoorlog. Een jonge verzetsstrijdster vertelt uit eerste hand dat ze in de oorlog illegale krantjes verspreidde. De buurthistoricus vertelt hoe het in Tytsjerk was in oorlogstijd. Tijdens de goed/fout-gastlessen worden de kinderen aan het denken gezet: hoe fout was die Tytsjerkster NSB'er of was het allemaal niet zo zwart-wit? Ze krijgen zelf ook dilemma's voorgeschied. Ga je met de groep mee of maak je je eigen keus? Na de gastlessen van de journalist zijn de kinderen klaar voor de interviews. Met een doosje bonbons en hun vragenlijst onder de arm bellen de kinderen aan bij de oorlogsgetuigen.

Krekt âlder as jim no

"Ik wie mar in baaske, krekt âlder as jim no, doe't ik fanút Burgum op 'e

Leerlingen van OS de Romte interviewen Piet Postma.

FOTO: INGEZONDEN

fyts nei Eastermar en Garyp moast om ânderdûkers te warskôgjen foar in razzia", vertelde Oebele Ielstra (95) aan Jeldau, Annie, Vince en Wytze. Hij woonde dan wel in Tytsjerk, maar hij werkte bij timmerfabriek Harm de Boer in Burgum en zijn baas zat bij de ondergrondse. Zonder dat zijn ouders het wisten, hielp Oebele zijn baas. "Ik ha 't se nei de oarloch pas ferteld, oars kaam ik net mear nei de timmerfabriek." Het verhaal over zijn paard Nelly blijft de kinderen ook bij. "Ik

moast nei Ternaard ta om Ierdapels, want ús heit wie slik. Mar ik wist it paad net. Us heit sei: 'Atst it dy net fertrout, list de Ieije (teugels) mar hingje, dan wit Nelly it paad wol.' En inderdaad, Nelly bracht Oebele bij de juiste boer en later ook weer thuis.

Stikem fleis fuortbringe

"Us heit slachtte yn de oarloch wol ris stikem in skiep. Mei kranten en in sek derom hinne die hy it fleis achterop de fyts. Ik moast der as

fyts jonkje boppe op sitte, sadat de Dútsers him net oanhâlde soene." Tessa, Christian en Naud luisteren vol aandacht naar het verhaal van Piet Postma (85) die de oorlog meemaakte in Sumar, maar al geruime tijd in Tytsjerk woont. "We hawwe ek trije kear Dútsers ynkwartierd hân. Us mem fûn it net moal dat se har woartels út 'e tûn lutsen. Harren kommandant hat de soldaten flks tasprutsen en se hawwe it noait warden." Ook de melkstaking komt ter sprake. "Boer Freerk Wiljma út Sumar

woe gjin molke leverje oan de fabriken, dat is him fataal wurden. De Dútsers hawwe him deasketten."

Dit is alles wat ik ha fan him

"Ik haw myn heit noait kend. Hy hat yn maaie 1940 by de Ofslútdyk tsjin de Dútsers tochten. Se hawwe him deasketten en letter is er yn it sikehûs fan Alkmaar stoarn." Myrthe, Andries en Fenna zijn onder de indruk van het verhaal van Anneke van der Schaaf - Santema (85). Ze woonde tijdens de oorlog op de Lytse Geast in Tytsjerk. "Sjoch, ik ha hjir in foto fan him. Dat is eins alles wat ik ha." Anneke vertelt de kinderen dat ze elk jaar naar de herdenking bij Kornwerderzand gaat waar haar vader met zijn naam op het oorlogsmonument staat.

Impact

Het zijn prachtige ontmoetingen met bijzondere vragen van de kinderen en aangrijpende, spannende, maar soms ook grappige en mooie verhalen van de ouderen. De kinderen zijn onder de indruk. Tijdens de eindontmoeting, de afsluiting van het project, vertellen de kinderen de verhalen van hun oorlogsgetuigen na. Hiermee worden de leerlingen van groep 7 en 8 erfgoeddragers van de geschiedenis van hun dorp en blijven de verhalen van toen bewaard.

'Oorlog in mijn buurt' brengt geschiedenis tot leven

Op woensdagochtend 29 mei vond in de Sint Janskerk in Hoorn de 'eindontmoeting' plaats van het scholenproject 'Oorlog in mijn buurt'. Het was de vierde editie van dit project, dat als doel heeft de geschiedenis van Tweede Wereldoorlog tot leven te laten komen. Tijdens de eindpresentatie vertelden kinderen van groep 8 in kleine groepjes het persoonlijke verhaal van een oudere Terschellinger, die ze eerder hadden geïnterviewd over zijn of haar oorlogservaringen.

Gastlessen

Het project, dat begeleid werd door Marjoke Hopman, Maaike Buurman en Leonie Blaak, startte met vier gastlessen bij het Bunkermuseum. De leerlingen luisterden hier naar Heleen Rijf, die de kinderen vertelde over de dwangarbeiders van Terschelling. Ook kregen ze een geschiedenisles van Loes Dijk en liet Maaike Buurman ze kennismaken met interviewtechnieken. Op die manier waren ze goed voorbereid op hun bezoek aan een Terschellinger die als kind de oorlog had meegemaakt. Van ieder bezoek werd een verslag gemaakt, dat vorige week woensdag door de kinderen werd gepresenteerd.

Welkom

Voordat het zover was, heette Maaike Buurman iedereen van harte welkom. "Allereerst natuurlijk de kinderen van nu en de kinderen van toen, want jullie zijn de hoofdrolspelers vandaag. En ook een speciaal welkom voor Minka Bos van de Stichting Oorlog in mijn buurt, de wethouders Ruige en Goldhoorn, de mensen van de Stichting Bunkerbehoud en natuurlijk Loes Dijk en Heleen Rijf, die de kinderen veel hebben bijgebracht."

Leren door ontmoeting

Minka Bos vertelde dat ze het heel bijzonder vond om aanwezig te mogen zijn. "En wat een mooie plek is dit! Ik ben in 2012 in mijn eigen buurtje in Amsterdam begonnen met dit project. Dat heeft zich door de jaren heen uitgebreid in het hele

land, en sinds 2019 ook op Terschelling. Maar waar het ook is, het gaat erom dat de kinderen van nu en de kinderen van toen de hoofdrol spelen, en dat de kinderen leren door ontmoeting. De verhalen zijn vaak overal net weer anders, maar wat overeenkomt is dat het menselijke verhalen zijn, persoonlijke getuigenissen. Verhalen die we door kunnen vertellen. Vandaag vertellen de kinderen van nu de verhalen van de kinderen van toen. Mooi om te zien dat er ook zoveel ouders zijn. Dank allemaal voor uw komst!"

Veertien verhalen

Tijdens de presentatie werden op de achtergrond foto's getoond - gemaakt door Leonie Blaak - die lieten zien hoe het gesprek bij de oudere thuis was verlopen, met als laatste foto een groepsportret van de kinderen en 'hun' oudere. Er kwamen veertien groepjes van twee, drie of vier kinderen aan de beurt, allemaal met verschillende verhalen. Zoals het verhaal van Ineke Flonk, die vertelde dat haar oudere broers niet wilden werken voor de Duitsers en zich daarom anderhalf jaar moesten verstoppen op zolder. En van Geertje van Laarhoven, die tijdens de oorlog in Amsterdam woonde en zich kon herinneren dat ze, wanneer ze familie op Terschelling bezocht, niet op het strand en in de duinen mocht spelen. En toen ze twee dagen na de bevrijding naar de Dam wilde gaan,

renden haar allerlei mensen tegemoet. Die bleken op de vlucht voor de schietpartij op de Dam, waarbij achtergebleven Duitsers hun mitrailleur leegschoten op onschuldige burgers. Piet Cupido wist nog dat ze thuis de paarden in moesten leveren en er een oos voor in de plaats kregen. En Wim Bos kon zich herinneren dat er jerrycans met benzine aanspoelden op de Waddendijk, die door zijn vader en de buurman mee werden genomen in de bakfiets en in de tuin werden begraven. Daarnaast werden de verhalen verteld van Nelij Haringa, Lea Ruijg, mevrouw Houtman, mevrouw Bergsma, Edy van Sijp, Henk van Sijp, Griet van Holk, Anna de Beer, Picty Bos en Bartie Fawcett.

Blijven vertellen

Aan het eind van iedere presentatie bleek dat de verhalen op de kinderen grote indruk hadden gemaakt. "Het kwam wel heel dichtbij", zo klonk het. "De verhalen waren soms best heftig", en: "Ik hoop dat wij nooit oorlog mee hoeven maken." De kinderen bleken zich heel goed het belang van het project te realiseren. "Het is goed om het over dit onderwerp te hebben, zodat onze generatie doorheeft wat er allemaal is gebeurd", en: "Het is belangrijk om deze verhalen te blijven vertellen, want straks zijn er geen mensen meer die het uit eigen ervaring kunnen vertellen."

Kinderen in Tytsjerk dragen oorlogs-verhalen met zich mee

Met een dosis achtergrondkennis en een ctus interviews op zak spraken dertig kinderen van ontmoetingsschool De Romte in Tytsjerk de afgelopen zes weken met ouderen in hun buurt. Ze vroegen hen hoe het was om te leven in een oorlog. „Ik haw my heit noait kend.”

OOLOGSHERINNERING
Marianne Vebink

Basisschool De Romte deed dit jaar met groep 7 en groep 8 mee aan het onderwijsprogramma 'Oorlog in mijn Buurt' waarin de buurt en ontmoeting tussen generaties centraal staan. „Het interviewen van oorlogsgeluiden en het doorvertellen van de verhalen door de kinderen zijn de kern van het project”, legt projectleider Froukje Dijkstra uit.

De kinderen, elf en twaalf jaar oud, kregen diverse gastlessen over de Tweede Wereldoorlog. Een jonge verzetsstrijdster vertelde hoe zij in de oorlog illegale kranten verspreidde. De buurtshistoricus liet zien hoe het in Tytsjerk was in oorlogstijd. En tijdens de goedfout-gastlessen werden de kinderen aan het denken gezet: hoe fout was die Tytsjerkster NSB'er of was het allemaal niet zo zwart-wit?

Razzia? Hongerwinter?

Na nog een extra lesje interviewen, mochten de kinderen in groepjes van vier, soms vijf kinderen aanschuiven bij hun dorpsgenoten. Een vragenlijst bood houvast voor het gesprek. „Was u bang toen u voor het eerst een luchalarm hoorde?“, „Heeft u een razzia meegemaakt?“, „Had u

ook last van de hongerwinter?“, Dijkstra zag tijdens de interviews geregeld dat de kinderen toch wel onder de indruk waren. „Het was prachtige ontmoetingen met bij de derre vragen van de kinderen en aangrijpende, spannende, soms grappige, maar altijd mooie verhalen van de ouderen.”

Dit was ook woensdag duidelijk merkbaar tijdens de eindontmoeting in dorpshuis It Lemieren (de voormalige christelijke basisschool) in Tytsjerk. De kinderen verden daar welke verhalen tot hen gekomen waren en droegen dit o aan de geïnterviewde zelf, hun familieleden en andere belangstellenden. Dat leverde zo af en toe ontroere tafereelen op, zag Dijkstra.

„Het idee is dat de kinderen van dit moment erfgoeddrager zijn van de verhalen van hun dorpsgenoten”, zegt Dijkstra. „Ze kunnen de verhalen van toen blijven doorvertellen bijvoorbeeld tijdens 4 mei herdenkingen. Zo gaan de verhalen nooit verloren.”

Timmerfabryk

Jeldau, Anniek, Vince en Wytse

Elin, Jesper, Rayan en Iris zitten op het puntje van hun stoel wanneer Henk van der Laan (91) vertelt over de oorlogstijd in Leeuwarden. Foto: Sonja Scheffer

mochten aanschuiven bij Oebele Leistra (95 jaar) uit Tytsjerk. Leistra werkte tijdens de oorlog bij timmerfabriek Harm de Boer in Burgum, die bij de ondergrondse zat. Zonder dat zijn ouders het wisten, hielp Oebele zijn baas. „Ik wie mar in baaske, krekt älter as jim no, doe't ik fanút Burgum op 'e fyts nei Eastermar en Garyp moast om ûnderdokers te warskôgen foar in razzia. Ik ha't myn älten nei de oorlog pas ferfêrd, oars kaam ik net mear nei de timmerfabryk.”

Alle ouderen hadden wel iets meegeemaakt dat hen tot op de dag van vandaag achtervolgt. Leeuwarden was twee dagen bevrijd toen Henk van der Laan (91 jaar, toen 11 jaar oud) met zijn vrienden Jan en Anne in een garage speelde. „Het was 17 april 1945. Er stonden achtergebleven vrachtwagens van de Duitsers. Pietersen moest ook assisteren bij operaties bij het steriel houden van de instrumenten. Wat hij daar zag, herinnert hij nog steeds tot in detail.

Zijn vriendjes waren op slag dood. Tot op de dag van vandaag weet Van der Laan: „dat had ik kunnen zijn”. „Ik heb veel geluk gehad, maar ik miste mijn twee beste vrienden. Ze liggen beiden begraven op de Hutsumer begraafplaats. We zijn als klas naar hun begrafenis gegaan. Ik zie hun kistjes nog voor me”, vertelde hij aan Elin, Jesper, Rayan, Petra en Iris.

De kinderen gaven woensdag net

zoveel aandacht aan dit drama als aan het doorgesproken hondje van Van der Laan. Maar dat is volgens Dijkstra juist ook zo mooi. „Kinderen halen er soms heel andere dingen uit dan ik tijdens de voorgesprekken. Zo vroegen ze bijvoorbeeld of de kinderen wel Sinterklaas vierden tijdens de oorlog.”

Gewonde soldaten

Evan, Luna, Petra, Myrthe en Thijs gingen in gesprek met Adri Pieterzen (97 jaar) die tijdens de oorlog op Schenkenschan in Leeuwarden woonde. Hij dook onder voor de Arbeitseinsatz en wist er uiteindelijk helemaal onderuit te komen door als elektricien aan het werk te gaan in het oorlogshospitaal in de kazerne in Leeuwarden. Daar werden gewonde Duitse soldaten binnengebracht. Medisch onderlegd of niet, Pietersen moest ook assisteren bij operaties bij het steriel houden van de instrumenten. Wat hij daar zag, herinnert hij nog steeds tot in detail.

Anneke van der Schaaf - Santema, tot slot, was nog niet eens geboren toen haar vader bij de Afsluitdijk werd doorgeschooten. Dat was in mei 1940, toen de oorlog net begonnen was. Van der Schaaf - Santema woonde tijdens de oorlog in Tytsjerk. „Sjoch, ik ha hjir in foto fan him. Dat is eins alles wat ik ha”, vertelt ze Myrthe, Andries en Fenna. Elk jaar gaat ze naar de herdenking bij Kornwerderzand waar de naam van haar vader op het oorlogsmonument staat.

Het idee is dat de kinderen vanaf dit moment erfgoeddrager zijn van de verhalen van hun dorpsgenoten

Froukje Dijkstra

Advertentie

JE BENT RIJKER DAN JE DENKT

De goudprijs staat op een record hoogtel
Wissel nu jouw goud om in een van onze 140 localities.

Yt Boschma-Bergsma en Cees Nieuwenkamp tijdens de eindontmoeting. Foto: Remko Vogelzang

De oorlog in verhalen

In het bijzijn van ouders en de geïnterviewde oorlogsvvertellers hebben 50 leerlingen van de Sint Lukasschool woensdag tijdens de eindontmoeting, de afsluiting van het project, de elf verhalen naverteld. Ook dat van evacuée Cees Nieuwenkamp, die in de hongerwinter naar Friesland kwam: „Ik ben Friesland nog altijd dankbaar”.

DRACHTEN De kinderen van groep 8 van de Sint Lukasschool in Drachten zijn zes weken lang als junior journalisten aan de slag geweest om te ontdekken wat er in WOII in Drachten en omgeving is gebeurd. Dit als onderdeel van het landelijke onderwijsprogramma 'Oorlog in mijn Buurt' waarin de buurt en ontmoeting tussen generaties centraal staan.

Joost van Heuveln maakte de oorlog in Slachterijen met en Cees Nieuwenkamp kwam als jongen van 14 als evacuée naar Friesland. „Ik heb echt honger gekend, we aten tulpenbollen, ik was helemaal vernagerd”. Tijdens de eindontmoeting vertellen Joren, Jamie, Lucas, Joas en Mathijs zijn verhaal. Nieuwenkamp is zichtbaar emotioneel: „Ik ben Friesland nog altijd dankbaar”. Na de oorlog blijft hij in Friesland en gaat later bij Philips in Drachten werken.

Ook tweede generatie-vvertellers Piet Modderman en Piet Pietersma kregen thuis een groepje kinderen op bezoek. Ze komen er tijdens het project achter dat hun vaders in dezelfde verzetsgroep zaten in Drachten. Pietersma laat een foto zien met beide vaders erop: Jan Modderman en Hylke Pietersma. „Dat is de kracht van het project Oorlog in mijn Buurt”, vertelt projectleider Froukje Dijkstra. „Mensen met elkaar verbinden door verhalen te delen.” Samen met Alie Falkena organiseerde zij het project op de Sint Lukasschool. Ze gingen met een aantal groepjes mee op interview. „Het contact tussen generaties staat centraal. Het is mooi om te zien hoe de kinderen tijdens de interviews heel aandachtig luisteren en

Neel Dötslän Ook Sjoerd Krikken en Koos van der Meulen maakten de oorlog in Drachten mee en deelden hun ervaringen met de kinderen. Het verhaal van drie andere oorlogsgeluiden komt ook voorbij. Al langere tijd Drachtster, maar tijdens de oorlog woonde ze ergens anders. Yt Boschma-Bergsma was 10 toen de oorlog begon en woonde in Leeuwarden. „Us heit moast nei Dötslän ta te wurkjen. Op de dei dat hy wer this kaam, stiene wy him bûten op te wachtsjen

„Us heit moast nei Dötslän ta te wurkjen. Op de dei dat hy wer this kaam, stiene wy him bûten op te wachtsjen

nieuwsgierig zijn naar de verhalen over de oorlog.”

Auschwitz De kinderen zitten op het puntje van hun stoel wanneer Henk van der Sluis hen vertelt hoe zijn ooms Geert en Marten tijdens de oorlog uit het Smelnehuis bevrijd met behulp van Pieter Blom. Jan Bergsma weet Vago, Jisse, Liam en Jesse te boeien met zijn verhaal over Jantje Dijkstra, de jonge vrouw die tijdens de april-meistaking van 1943 in Drachten wordt neergeschoten door een Duitse soldaat. Bijzonder is ook het verhaal van derde generatie-vverteller Piet Mirosch. Zijn opa, Albert Mirosch, zat met twee broers ondergedoken toen diens ouders vier zussen en een nichtje van nog maar één jaar in Drachten werden opgepakt tijdens de landelijke zi-guenerazzia van 16 mei 1944. „Ze werden naar Auschwitz gedeporteerd en kwamen nooit meer terug”, deelt hij met leerlingen Julia, Sofie en Presley. Ze zijn onder de indruk. Mirosch is dankbaar dat de meiden het verhaal doorvertellen. „Dit mag nooit vergeten worden”.

Nadat alle leerlingen met hun groepje het verhaal hebben verteld tijdens de eindontmoeting, geven ze een zonneploem aan hun geïnterviewde. Daaraan vast een foto van het interview en een zelfgemaakte kaart. Dankbaar en soms emotioneel noemen de oorlogsvvertellers de bloem aan en geven de kinderen een hand. „Het is mooi om te zien hoe er een band ontstaat”, zegt projectleider Falkena. „De kinderen zijn erfgoeddrager geworden van het verhaal van vorige generaties en ze nemen deze verhalen mee hun leven in om door te vertellen.”

Drachtster Courant, 26 juni 2024

Artikel over de eindontmoeting in Drachten op 19 juni

Friesch Dagblad, 13 april 2014

Artikel over de eindontmoeting in Tytsjerk op 10 april

Balans

Per 31 Juli 2024
(na resultaatbestemming) (€)

	1 juli 2024	31 juli 2023
ACTIVA		
Vlottende activa		
Vorderingen	222.858	118.756
Liquide middelen	<u>257.090</u>	<u>151.709</u>
	479.948	270.465
	479.948	270.465
PASSIVA		
Reserves en fondsen		
Overige reserves	86.043	83.314
Kortlopende schulden		
Crediteuren	25.456	65.481
Belastingen en premies sociale verzekeringen	2.043	-
Overige schulden en overlopende passiva	<u>366.406</u>	<u>121.670</u>
	393.905	187.151
	479.948	270.465

in mijn
huur

De verhalen die ook en juist
nu gedeeld en **doorverteld** moeten
worden. Net zoals de ontmoetingen die
wij bij In mijn Buurt blijven creëren.
Leren door ontmoeting noemen wij dat.
Laten we dat allemaal blijven doen,
en elkaar blijven vragen:
'Hoe gaat het met je?'

MINKA BOS
DIRECTEUR-BESTUURDER
IN MIJN BUURT

In mijn
buurt

LEREN DOOR ONTMOETING

WWW.INMIJNBURT.ORG